

Spolufinancováno
Evropskou unií

MUNI
FAKULTA
SPORTOVNÍCH
STUDIÍ

Název projektu: Podpora rozvoje učitelských kompetencí

Registrační číslo projektu: CZ.02. 02. XX/00/23_019/0008385

TĚLESNÁ VÝCHOVA

PŘÍLOHA KOMPETENČNÍHO RÁMCE ABSOLVENTA A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

Finální verze platná od března 2026

Garant oborově specifického kompetenčního rámce Tělesná výchova:

doc. PaedDr. Emanuel Hurych, Ph.D.

Autorský tým:

doc. PaedDr. Emanuel Hurych, Ph.D. (Fakulta sportovních studií MU)

PhDr. Kamil Kotlík, Ph.D. (Fakulta tělesné výchovy a sportu UK)

doc. PhDr. Zbyněk Svozil, Ph.D. (Fakulta tělesné kultury UP)

doc. Mgr. Jana Vašíčková, Ph.D. (Fakulta tělesné kultury UP)

doc. PhDr. Renata Malátová, Ph.D. (Pedagogická fakulta JU)

doc. PhDr. Bc. Zdenko Reguli, Ph.D. (Fakulta sportovních studií MU)

Mgr. Vladimír Hojka, Ph.D. (Fakulta tělesné výchovy a sportu UK)

Mgr. Petr Valach, Ph.D. (Pedagogická fakulta ZČU)

Mgr. Jaroslav Uchýtil, Ph.D. (Pedagogická fakulta OU)

Jazyková redakce: autorský tým

Grafická úprava: autorský tým

Oponenti:

PhDr. Jakub Forýtek, Armando Cocca, Ph.D., Mgr. Jiří Sliacky, Ph.D., PhDr. Tereza Možná, Ph.D.

(dále provázející učitelé ze SŠ a ZŠ, učitelé pedagogicko-psychologického základu na českých tělovýchovných a pedagogických fakultách a studenti učitelství TV).

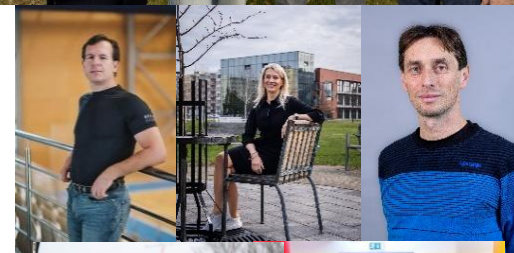
Elektronická verze publikace je dostupná na www.msmt.cz, www.edu.gov.cz

Poděkování za významnou pomoc při přípravě materiálu:

Mgr. Petra Špottová Ph.D. (Pedagogická fakulta ZČU)

Armando Cocca, Ph.D. (Pedagogická fakulta OU)

Elektronická verze dokumentu je dostupná na: www.msmt.cz, www.edu.gov.cz

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

předkládáme vám oborově specifický kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství pro obor Tělesná výchova. Vychází z obecného kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství. Je rozčleněn do stejných oblastí a plně odráží strukturu obecného rámce. Pro Oblast 1 jsou rozpracovány a specifikovány podbody týkající se znalostí v oboru Tělesná výchova a jejich zprostředkování. Tyto specifikované body vycházejí z obecného kompetenčního rámce, naprosto reflektují jeho cíle a jsou s nimi v souladu. Podrobnější upřesnění kompetencí vyplývá ze specifických potřeb oboru Tělesná výchova.

Pro další oblasti (2–6) platí, že kompetence jsou zcela definovány obecným kompetenčním rámcem. Pro obor Tělesná výchova uvádíme pouze příklady k některým vybraným kompetencím. Tyto příklady mohou být užitečné pro lepší porozumění konkrétním možnostem, jak lze danou kompetenci v rámci oboru Tělesná výchova uchopit a aplikovat. V tomto ohledu příklady chápeme spíše jako inspiraci a možné nápady pro realizaci než jako pokyny či instrukce. Nejedná se proto o systémové uchopení oblastí 2–6, ale pouze o výběrové doplnění obecných kompetencí tam, kde příklad může vhodně specifikovat či ilustrovat daný obecný bod pro prostředí Tělesné výchovy.

Předkládaný oborově specifický rámec je založen na současném rozvoji poznání v oblasti vědy a výzkumu v oblasti kinantropologie a pro jeho tvorbu bylo využito větší množství recentních a relevantních zdrojů. Snahou autorského týmu bylo poskytnout těm, kteří budou s kompetencemi absolventa učitelství Tělesné výchovy pracovat, srozumitelný a přehledný materiál pro praktické účely. Jistá (relativní) stručnost tohoto materiálu vychází ze snahy udržet důraz kladený na nejdůležitější aspekty kompetencí a nezahlcovat čtenáře příliš velkým množstvím detailních dodatků. Je zřejmé, že absolventi učitelství potřebují jasný a zvládnutelný přehled požadovaných kompetencí. Naší snahou bylo, aby oborově specifický rámec byl uživatelsky vstřícný. Tím rozumíme možnost, aby absolvent mohl vycházet z obecného rámce a oborově specifické kompetence na něj dokázal plynule navázat především tam, kde je specifikace pro obor TV žádoucí a přínosná.

Současně považujeme za potřebné upozornit na specifičnost oboru Tělesná výchova. Tato specifičnost je oproti většině jiných oborů poměrně vysoká. Vychází mimo jiné ze zařazení mezi předměty s přívlastkem výchova, u nichž se projevují například odlišné potřeby pro zpětnou vazbu a hodnocení. Těmi stěžejními specifiky však je především jedinečnost prostředí, v němž je výuka realizována, vysoká míra fyzické zátěže a zcela specifické nároky na zajištění bezpečnosti procesů. Dalším aspektem je také potřeba pracovat se vztahy mezi žáky, které se v rámci Tělesné výchovy zakládají a vyvíjejí poněkud odlišně než v běžné výuce. Od učitele Tělesné výchovy se také očekává, že bude organizátorem sportovních a dalších aktivit s velkým přesahem do mimovyučovací sféry a že bude disponovat logistickými schopnostmi ve větší míře než učitelé většiny jiných předmětů. Tyto uzlové body jsme se pokusili zohlednit jak při specifikaci kompetencí pro Oblast 1, tak také v příkladech ke kompetencím v dalším oblastem.

Věříme, že takto uchopený kompetenční rámec bude formativním nástrojem, který učitele Tělesné výchovy nebude v jeho činnosti limitovat, ale spíše jej bude inspirovat v jeho profesním působení a dalším rozvoji.

Za autorský tým: Emanuel Hurych

“ VIZE ABSOLVENTA A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

Profesní kompetence obsažené v tomto Rámci je možné zjednodušeně vyjádřit také formou této vize absolventa a absolventky učitelství:

PŘEJEME SI ABSOLVENTA A ABSOLVENTKU UČITELSTVÍ, KTERÝ NEBO KTERÁ V CO NEJVYŠŠÍ MOŽNÉ MÍŘE:

- rozumí vyučovaným oborům, dále se v nich rozvíjí a zprostředkovává je žákům a žákyním podle jejich vzdělávacích potřeb;
- poznává žáky a žákyně a jejich vzdělávací potřeby a nastavuje s ohledem na ně cíle výuky;
- vede výuku tak, aby umožňovala každému žákovi i žákyni naplňovat jeho či její potenciál bez ohledu na sociální postavení nebo znevýhodnění a maximálně rozvíjet jeho či její klíčové kompetence a gramotnosti;
- podporuje u žáků a žákýň motivaci k učení a reaguje na jejich potřeby;
- vytváří bezpečné prostředí pro učení a vede žáky a žákyně k chování podporujícímu učení, ke spolupráci a vzájemnému respektu;
- vhodně pracuje s digitálním i fyzickým prostředím pro učení;
- hodnotí na základě kritérií a převážně formativně, to zejména znamená, že poskytuje a přijímá zpětnou vazbu a vede k tomu také žáky a žákyně;
- spolupracuje s kolegy a kolegyněmi na výuce a podpoře konkrétních žáků a žákýň a komunikuje s rodiči v zájmu jejich dětí;
- reflektuje svou výuku na základě důkazů o učení žáků a žákýň;
- s oporou o reflexi výuky utváří své sebepojetí v roli učitele či učitelky a řídí svůj další profesní rozvoj;
- odpovědně pracuje s informacemi a s digitálními nástroji, vede žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jedná v souladu s profesní etikou;
- a pečuje o své duševní zdraví a psychohygienu.

KOMPETENČNÍ RÁMEC ABSOLVENTA A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství je tvořen 18 kompetencemi rozdělenými do 6 oblastí.

1. Vyučované obory a jejich zprostředkování žákům a žákyním

- 1.1. Rozumím vyučovaným oborům a dále se v nich rozvíjím.
- 1.2. Didakticky zprostředkuji obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním v souladu s jejich vzdělávacími potřebami.

2. Plánování, vedení a reflexe výuky

- 2.1. Nastavuji cíle výuky a vedu k nastavování vlastních cílů také žáky a žákyně.
- 2.2. Poznávám vzdělávací potřeby žáků a žákyň a plánuji výuku tak, aby každému žákovi a žákyni umožňovala aktivně se zapojit a dosahovat stanovených cílů.
- 2.3. Podporuji u žáků a žákyň zvědavost a motivaci k učení.
- 2.4. Efektivně vedu výuku a v jejím průběhu zjišťuji míru porozumění žáků a žákyň a reaguji na jejich potřeby.
- 2.5. Reflektuji výuku a vyhodnocuji dosahování stanovených cílů.

3. Prostředí pro učení

- 3.1. Vytvářím bezpečné prostředí pro učení.
- 3.2. Vedu žáky a žákyně k chování podporujícímu učení a ke spolupráci.
- 3.3. Zajišťuji vhodné uspořádání fyzického prostoru i digitálního prostředí, kde se učení odehrává.

4. Zpětná vazba a hodnocení

- 4.1. Hodnotím na základě kritérií a vedu k tomu také žáky a žákyně.
- 4.2. Poskytuji a přijímám zpětnou vazbu a vedu k tomu také žáky a žákyně.
- 4.3. Vedu žáky a žákyně k reflexi jejich učení.

5. Profesní spolupráce

- 5.1. Spolupracuji s kolegy a kolegyněmi ve prospěch žáků a žákyň a společného profesního růstu.
- 5.2. Spolupracuji s rodiči a širší komunitou školy v zájmu žáků a žákyň.

6. Profesní sebepojetí, rozvoj, etika a duševní zdraví

- 6.1. Systematicky pracuji na utváření svého sebepojetí v roli učitele či učitelky a na svém profesním rozvoji.
- 6.2. Odpovědně pracuji s informacemi a s digitálními nástroji, vedu žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jednám v souladu s profesní etikou.
- 6.3. Systematicky pečuji o své duševní zdraví a psychohygienu.

OBLAST 1 VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Kompetence 1.1: Rozumím vyučovaným oborům a dále se v nich rozvívím.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Mám ve vyučovaných oborech znalosti a dovednosti, které mi umožňují efektivně plánovat a realizovat výuku (viz 2. oblast kompetencí).

1. Mám základní znalosti z oblasti **anatomie, fyziologie, biochemie a biomechaniky**, rozumím hlavním principům přípravy pohybových programů, umím pracovat se zásadami zdravého pohybu, zdravé výživy a výživy ve sportu, ovládám pravidla bezpečnosti při provozování pohybové aktivity.

2. Rozumím principům **rozvoje základních pohybových schopností** a hlavních dovedností pro různé oblasti pohybové aktivity – atletické, gymnastické, herní, úpolové, plavecké, outdoorové a další dle aktuálních možností a podmínek pro výuku. Respektuji zdravotní aspekty pohybových aktivit včetně možných dopadů na zdraví žáků.

3. Ovládám základy **plánování systematické fyzické přípravy**. Zním metodické a didaktické prostředky pro rozvoj pohybových schopností a osvojení dovedností a vím, jak diferencovat výuku podle počtu žáků ve skupině či složení skupiny jako i zohlednit individuální potřeby žáků.

4. Víím, jak používat **vhodné učební pomůcky** pro různé pohybové aktivity, umím poskytovat relevantní zpětnou vazbu a hodnotit žáky (zejména formativně). Víím, jak využívat různé způsoby motivace žáků k vykonávání pohybové aktivity.

5. Buduji své **širší pohybové spektrum** a jdu žákům osobním příkladem ve vztahu k pohybu a zdravému způsobu života. Podílím se na organizování sportovních aktivit také mimo vyučování a vytvářím pohybové výzvy pro děti a mládež.

2. Mám pozitivní vztah k vyučovaným oborům, zajímám se o jejich vývoj a budoucnost.

1. Sleduji **moderní trendy** v Tělesné výchově a sportu, účastním se odborných akcí a spolupracuji s profesionály v oblasti Tělesné výchovy a sportu. Propojuji Tělesnou výchovu s dalšími školními předměty pro komplexní rozvoj žáků.

2. Pravidelně **hodnotím svou výuku** Tělesné výchovy, rozvíjím a zdokonaluji svůj přístup a využívám zpětnou vazbu pro profesní růst. Inovace mi pomáhají zvýšit zájem žáků o pohyb, zlepšit jejich kondici a podpořit zdravý životní styl.

3. **Inspiruji žáky k pohybu** a objevování různých sportovních disciplín, aby našli tu, která jim vyhovuje. Motivuji je k celoživotnímu vztahu k pohybu.

4. **Zdravý životní styl** je pro mě nedílnou součástí Tělesné výchovy. Ve výuce kladu důraz na zdravý pohyb a prevenci civilizačních chorob. Učím žáky chápat zdraví komplexně – včetně pohybu, stravy, spánku, regenerace a zvládání stresu.

5. Svým **aktivním přístupem** ukazuji, že zdravý životní styl je přirozenou součástí života. Organizací soutěží a tréninků motivuji žáky k pohybu a ukazuji, že sport přináší radost, seberealizaci a posiluje mezilidské vztahy..

3. Rozumím tomu, jak ve vyučovaných oborech vzniká (vědecké) poznání, využívám spolehlivé oborové zdroje informací a kriticky zdroje informací hodnotím.

1. Chápu význam **propojení poznatků** z více vědních disciplín (např. anatomie, fyziologie, biomechanika, výživa, pedagogika, psychologie atd.) a jeho efekt na vznik vědeckého poznání v oblasti Tělesné výchovy a sportu.

2. Rozumím tomu, jak **výzkum** v kinantropologii ovlivňuje následnou praxi v oblasti Tělesné výchovy a sportu.

3. Umím **vyhledávat** a využívat relevantní a spolehlivé vědecké a odborné zdroje v oblasti Tělesné výchovy a sportu.

4. Umím **reagovat** na neověřené či nevědecké trendy a koncepce v oblasti pohybu a zdraví, ověřuji si je, kriticky je hodnotím a v případě potřeby případě potřeby proti nim odborně argumentuji a využívám k osvětě vzdělávací prostředky.

5. Pro svůj profesní i osobnostní růst využívám vědecký (evidence-based) přístup, kdy pohybová zátěž, výživové strategie, regenerační aktivity, kompenzační cvičení a další intervence jsou **podloženy kvalitními a relevantními vědeckými důkazy**, což zvyšuje efektivitu a bezpečnost tělovýchovných a sportovních programů.

4. Umím ve vyučovaných oborech využívat moderní technologie.

1. Umím využívat **digitální nástroje** pro sledování, analýzu, diagnostiku a hodnocení pohybových dovedností.
2. Umím využívat **nástroje umělé inteligence** pro tvorbu vyučovacích jednotek Tělesné výchovy jako i specifických cvičebních postupů pro různé skupiny žáků.
3. Umím využívat **instruktážní videa**, která zprostředkovávají ukázky správného provedení pohybu, umím taková videa i tvořit.
4. Umím využívat **fitness aplikace**, které mohou žákům pomoci sledovat jejich pokrok a dále je motivovat k pohybové aktivitě.
5. Umím využívat principy **gamifikace** pohybových aktivit za účelem podpory motivace žáků k provozování pohybových aktivit a snahy po zlepšování vlastního výkonu, zároveň však znám potenciální rizika s gamingem spojená.

5. Orientuji se ve vztahu vyučovaných oborů a kurikula na různých stupních vzdělávání.

1. Orientuji se v **rámcových vzdělávacích programech** pro Tělesnou výchovu na různých stupních vzdělávání a **školních vzdělávacích programech** školy svého působení. Rozumím specifickým cílům a obsahu Tělesné výchovy v kontextu celkového kurikula.
2. Efektivně transformuji obsah kurikula do **tematických plánů** v Tělesné výchově, přizpůsobuji jej různým věkovým skupinám a stupňům vývoje i senzitivnímu období. Zohledňuji přitom fyzický vývoj, pohybové schopnosti a psychosociální aspekty žáků různého věku.
3. Ovládám širokou škálu pedagogických a **didaktických metod** specifických pro Tělesnou výchovu, které aplikuji dle vytyčených cílů do všech stupňů vzdělávání. Využívám moderní metody jako je problémové vyučování, kreativně orientované vyučování či kooperativní učení v Tělesné výchově.
4. Respektuji individuální potřeby, schopnosti a zájmy žáků. Reflektuji současné poznatky z oblasti psychomotorického vývoje dětí a mládeže. Přizpůsobuji výuku jejich fyzické zdatnosti, pohybovým zkušenostem i zdravotním omezením a uplatňuji principy **individualizace a diferenciaci**.
5. Ovládám práci s **evaluací** v Tělesné výchově, využívám různé formy hodnocení (např. formativní, sumativní, sebehodnocení) a reflektuji jejich výsledky. Tyto poznatky systematicky začleňuji do své praxe v souladu s kurikulárními cíli, abych optimalizoval proces výuky Tělesné výchovy a podporoval harmonický rozvoj žáků.

Úroveň 2: Začínající učitel/ka

6. Reflektuji úroveň vlastních kompetencí ve vyučovaných oborech, jsem si vědom/a limitů těchto oborů i svých vlastních a kontinuálně se ve vyučovaných oborech vzdělávám.

1. Vím, jak **přizpůsobit** výuku individuálním potřebám žáků, abych vytvářel/a motivující prostředí pro rozvoj pohybových schopností a dovedností.
2. **Pravidelně hodnotím** každou hodinu Tělesné výchovy, analyzuji své silné i slabé stránky a hledám možnosti zlepšení. Zpětnou vazbu od kolegů, mentorů a vedení využívám k profesnímu růstu.
3. Uvědomuji si komplexnost Tělesné výchovy, a proto sleduji nové **trendy**, absolvuji odborné kurzy a pečuji o své fyzické a psychické zdraví.
4. **Sebepoznání** využívám k rozvoji profesních kompetencí a zlepšování kvality výuky Tělesné výchovy mimo jiné také osobním příkladem.
5. Výuku obohacuji **spoluprací** s profesními organizacemi a odborníky v oblasti Tělesné výchovy a sportu.

Úroveň 3: Zkušený/á učitel/kam

7. Rozumím souvislostem vyučovaných oborů s jinými obory a průřezovým konceptům, které jsou společné více oborům.

1. Efektivně identifikuji a implementuji **průřezová** témata (péče o sebe a druhé, společnost pro všechny, udržitelné prostředí) a další celky propojující jednotlivé obory do výuky Tělesné výchovy i mimoškolních sportovních aktivit. Tím podporuji holistický rozvoj žáků.

2. Využívám **mezipředmětové** vztahy Tělesné výchovy s dalšími obory – například propojuji biomechaniku pohybu s fyzikou, kalorický výdej s matematikou, vliv pohybu na tělo s biologií či historií sportu s dějepisem. Tím přispívám k širšímu chápání role pohybu a sportu ve společnosti.

3. Integruji **environmentální** výchovu do Tělesné výchovy, například při outdoorových aktivitách. Učím žáky odpovědnému chování v přírodě, minimalizaci ekologických dopadů a udržitelnému přístupu ke sportu.

4. Zdůrazňuji význam pravidelné pohybové aktivity pro celkové zdraví a prevenci civilizačních chorob. Vysvětluji fyziologické a psychologické **dopady sedavého životního stylu** a motivuji žáky k aktivnímu životnímu stylu i mimo výuku Tělesné výchovy.

5. Rozvívám **kritické myšlení** žáků v kontextu Tělesné výchovy a sportu. Vedu je ke kritické analýze mediálních sdělení o sportu, výživě a zdravém životním stylu. Učím je rozpoznávat dezinformace v oblasti fitness a sportovní výživy a podporuji informované rozhodování o vlastním zdraví a pohybové aktivitě. (Specifikuje bod 1.1.3.4).

8. Rozumím terminologii, konceptům a vnitřním souvislostem vyučovaných oborů natolik, že dokážu efektivně plánovat a realizovat výuku také pro nadané a mimořádně nadané žáky s hlubokým zájmem o daný obor.

1. Dokážu identifikovat výrazné **pohybové talenty**, spolupracuji se sportovními kluby a dalšími organizacemi. Pomáhám zprostředkovat další pohybový rozvoj nadaných jedinců.

2. Umím pracovat s pohybově nadanými jedinci, a umím je **zapojit** do výuky v aktivní pozici. Využívám jedinců se sportovní zkušeností a dovednostmi pro aktivizaci a motivaci ostatních žáků.

3. Dokážu pracovat s **rozdíly** v přístupu k pohybové aktivitě a v úrovni motorických schopností a specifických dovedností. Dokážu čelit riziku polarizace skupiny na sportující jedince a na ty s možným negativním vztahem k pohybu.

4. Podporuji u všech žáků **všestranný pohybový rozvoj**. V rámci vyučovací jednotky věnuji rovnoměrně pozornost i čas pohybově nadaným i méně nadaným žákům. Jsem schopen poskytovat nadaným jedincům individuální podporu a poradenství mimo rámec vyučovací jednotky.

5. Dokážu sportujícím jedincům vysvětlovat **rizika jednostranné zátěže**, korigovat a uvádět do širšího kontextu případné vysoce výkonově orientované názory a postoje sportovních trenérů. Konzultuji se sportujícími žáky dlouhodobý horizont jejich pohybového režimu, celoživotní vztah k pohybu a diskutuji s nimi o možnostech přechodu k aktivitám, které zdravotně odpovídají příslušnosti k různým věkovým skupinám.

OBLAST 1

VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Komentář k významu kompetence 1.1 pro učení žáků a žákyň

- V obecné rovině platí, že oborové kompetence učitele v oblasti samotných vyučovaných oborů jsou důležitým předpokladem pro uplatňování všech ostatních profesních kompetencí. Učitel také musí disponovat znalostí vzdělávacích strategií pro rozvoj klíčových kompetencí žáků. V případě oboru TV vycházejí tyto oborové kompetence z teoretických znalostí, z celkového přehledu v oblasti kinantropologie a ze schopnosti vše zasadit do patřičného kontextu. Specificky pro obor TV vystupují do popředí praktické dovednosti a zkušenosti v oblasti pohybové výchovy. Tak jako v jiných oborech platí, že dobrý odborník nemusí být automaticky dobrým učitelem a že vztah mezi oborovými kompetencemi učitele a projevy učení není přímočarý. Nepochybně však vysoká úroveň znalostí a dovedností učitele TV představuje dobrý výchozí předpoklad pro to, aby byl učitel žáky respektován, aby dokázal efektivně vést výuku a aby mohl poskytovat žákům odpovídající zpětnou vazbu. Pro obor TV je také klíčové, aby učitel sám dokázal správně předvést, jak má požadovaný postup či výsledek vypadat. Případně (např. u obtížnějších prvků), aby uměl nalézt odpovídající způsob, jak požadovaný postup správně uvést a naučit.
- V případě oborově specifického kompetenčního rámce pro obor TV byla kompetenci 1.1 věnována mimořádná pozornost. Autorský tým se také opakovaně zabýval smysluplným rozčleněním mezi kompetencemi definovanými pro oblast 1.1, kterou autoři uchopili primárně jako komplexní potenciál

učitele a oblastí 1.2, jejíž pointou je schopnost aktivně kompetencí využívat a dále je předávat. Je zcela zřejmé, že v praktickém dopadu je mezi oběma oblastmi obtížné vést jasnou dělící čáru. S ohledem na to, že materiál je určen především samotným učitelům a měl by být pro ně přehledný a srozumitelný, pokusili jsme akcentovat popsání rozdíl také volbou zvolených aktivních sloves. Kompetence pro oblast 1.1 lze tedy (poněkud zjednodušeně) popsat tak, že učitel ví „proč“, ví „jak“, zná širší souvislosti, rozumí dopadům svého působení, ví, jaké volit přístupy a metody, stále se vzdělává a je si také vědom hodnotových konceptů a potřeby vkládat do své činnosti smysl.

- Právě skutečnost, že v oboru TV je praktických momentů (obecně) více než u většiny jiných oborů, znamená, že rozdíl mezi oblastmi 1.1 a 1.2 (tedy vědět jak a oproti tomu skutečně tento potenciál realizovat) se skutečně mnohdy stírá a že v praxi se oba typy kompetencí přirozeně prolínají. S ohledem na vymezení kompetencí z toho vyplynuly dvě skutečnosti, které zde chceme zmínit.
- První skutečností je, že v mnohých konkrétních bodech navazují kompetence pro oblast 1.2 poměrně těsně na kompetence pro oblast 1.1, dále s nimi pracují a v případě potřeby je specifikují či více provazují na konkrétní aspekty. Spojitost mezi oběma

oblastmi kompetencí je tedy poměrně silná. Například body 1.1.5. tvoří teoretický základ, na který didaktická transformace v 1.2 přímo navazuje. Na druhé straně, náš autorský tým poměrně striktně zachoval „ducha“, v němž jsou obecně vymezeny kompetence učitele a strukturu tohoto vymezení. V něm nacházíme přímé linie bodů 1.2 na body 1.1 přece jenom v poněkud volnější podobě.

- Druhá skutečnost se týká přímo kompetencí 1.1. V některých případech jsme dali přednost formulacím typu „umím vysvětlit“ před formulací typu „vysvětluji“ (jinak preferovaných pro oblast 1.2) právě proto, abychom zřetelněji odlišili potenciál od skutečné realizace. Domníváme se, že zejména pro praktické užití a orientaci učitelů samých ve struktuře kompetencí je toto řešení vstřícnější.
- Pro celkový koncept i pro specifikaci kompetencí v oblasti 1.1 náš autorský tým využil aktuální vědecké výstupy, z větší části vycházející z publikací 3. dekády 21. století. Jedná se vesměs o publikace s mezinárodním impaktem obsahující moderní a komplexní pohledy na kinantropologii (např. Wassenaar et al., 2020; Winch, 2023). Tyto výstupy se týkají teoretických studií v oblasti kompetencí k pohybové výchově (Arban et al., 2023), často však mají také silný praktický přesah (Asún et al., 2020; Tul et al., 2019). Jakkoli je náš kompetenční rámec psán v češtině, reflektuje také mezinárodně užívanou systematiku a terminologii (Baumgartner, 2022). Hodnocení žáků je důležitou kompetencí učitele, která úzce souvisí také

s komplexním potenciálem kompetencí zahrnutým v oblasti 1.1. Také zde jsme se inspirovali mezinárodními zkušenostmi (Arban et al., 2023; Cañadas et al., 2020). Autorský tým využil také některé přehledové studie, v nichž se ukazují současné trendy a priority (Azevedo et al., 2022). Některé specifické současné trendy (např. v oblasti digitalizace) se přímo promítají do kompetencí směřujících ke znalosti a využívání technologických inovací (typicky například gamifikace) v oboru TV (Jastrow et al., 2022). Při tvorbě a zejména při zpřesňování kompetencí pro oblast 1.1 jsme využili také mnoho dalších zdrojů. Ty důležitější jsou uvedeny v přehledu literatury.

- Poslední poznámka se týká počtu kompetencí a jejich struktury. Třetí úroveň kompetencí (1.1.1, 1.1.2 atd.) je přímo dána obecným kompetenčním rámcem (O KRAAU). Na čtvrté úrovni, která je obsahovým základem oborově specifického výstupu, je ke každému z těchto bodů uvedeno nejvýše pět podbodů. Tam, kde jsme považovali za dostatečný nižší počet, tam jsme se snažili s ohledem na uživatele co nejvíce redukovat. To je patrnější u oblasti 1.2. V případě oblasti 1.1. jsme naráželi spíše na opačný problém, kdy autorský tým cítil potřebu neopomenout nic zásadního. Z toho důvodu se mohou některé podbody jevit jako objemnější a snad i vícečetné. Vždy jsme se však snažili, aby všechna propojení byla logicky členěna a aby struktura byla zřetelná.

OBLAST 1 VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Kompetence 1.2: Didakticky zprostředkují obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním v souladu s jejich vzdělávacími potřebami.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Srozumitelně a fakticky správně zprostředkují obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním na příslušném stupni vzdělávání v souladu s jejich vzdělávacími potřebami, tj. obsah didakticky transformují.

1. Volím vhodné **postupy**, metody a formy dle motorické úrovně a věku žáků.
2. Diagnostikuji pohybové schopnosti žáků, srozumitelně interpretuji výsledky a přizpůsobuji výuku individuálním potřebám.
3. Využívám různé didaktické formy, zejména pak skupinovou výuku ("game-based approach") pro **přizpůsobení** výuky úrovně jednotlivých žáků.
4. Dokážu určit, jaké základní pohybové schopnosti jsou potřeba před učením **nové pohybové dovednosti** a umím vytvořit plán, který zajistí jejich rozvoj ještě před začátkem nácviku.
5. Dbám na **zapojení všech žáků** do pohybových aktivit včetně talentovaných a těch se speciálními vzdělávacími potřebami.

2. V rámci didaktické transformace efektivně vytvářím příležitosti pro učení a využívám vhodné vyučovací metody a prostředky pro učení, např. učební úlohy, situace, modely a modelové příklady, a informační zdroje, včetně digitálních (viz také kompetence 2.2).

1. Připravuji úkoly a aktivity odpovídající **různým úrovním** pohybových dovedností, zejména dostupné pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
2. Zahrnuji do výuky **týmové** hry a aktivity, které vyžadují spolupráci mezi žáky a tím podporují rozvoj komunikačních a sociálních dovedností.
3. Poskytuji **konstruktivní zpětnou vazbu** a vedu žáky k vlastní reflexi zvládnutí pohybových úkolů.
4. Využívám široké spektrum metodik, technik a aktivit tak, aby výuka odpovídala variabilitě podnětů a **různým způsobům učení**.
5. Podporuji žáky ve stanovování **vlastních cílů** v Tělesné výchově a sledování pokroku při jejich realizaci. Rozvíjím tím jejich samostatnost a seberegulaci.

3. Zprostředkují žákům a žákyním souvislosti mezi oborovou teorií, reálnými jevy a životní praxí, včetně aktuálního dění (viz také kompetence 2.3).

1. Vysvětlují teoretické základy pohybu (biomechanika, anatomie a fyziologie člověka) a demonstrují jejich **aplikaci v reálných situacích**.
2. Zdůrazňují důležitost zdravého životního stylu, správné výživy a regenerace v souvislosti s prevencí nemocí.
3. Zmiňují aktuální **sportovní dění** a příběhy známých sportovců, které mohou žáky inspirovat a motivovat je k pohybu.
4. Podporují žáky, aby **přemýšleli o své vlastní pohybové aktivitě** a jejím zařazování do běžného denního režimu.

4. Vyučované obory zprostředkovávám jako otevřené a stále se vyvíjející, a jako provázané s dalšími obory; ne jako uzavřené a izolované soubory vědění.

1. **Propojuji** výuku Tělesné výchovy s dalšími obory jako biologie, výživa, fyzika a informační technologie.
2. Využívám ve spolupráci s dalšími kolegy **projektové učení** a podporuji rozvoj kritického myšlení na příkladu využití pohybových aktivit.
3. Začleňuji moderní **technologie** a zařízení (chytré telefony, umělá inteligence, online platformy) do výuky Tělesné výchovy.
4. Sleduji aktuální **trendy** v oblasti sportovních aktivit a jejich využití při Tělesné výchově pro rozvoj žáků.
5. Vedu žáky k **celoživotnímu** učení a aktivnímu životu v pohybu. Vedu se žáky diskusi o kontroverzních tématech, jako jsou etické hranice výkonu, komercializace sportu či vliv médií a sociálních sítí na vnímání těla.

Úroveň 2: Začínající učitel/ka

5. Pracuji s prostředím pro učení žáků, včetně digitálního, tak, aby podporovalo jejich učení ve vyučovaných oborech (viz také 3. oblast kompetencí).

1. Využívám moderní **technologie** pro podporu učení pohybovým dovednostem a pohybové aktivity nejen ve výuce, ale i pro potřeby volného času žáků.
2. Využívám umělou inteligenci a digitální nástroje pro tvorbu výukových materiálů a skupinové výuky.

6. Pracuji s předporozuměními (prekoncepty), včetně chybných porozumění (miskonceptů), která žáci a žákyně mají o klíčových pojmech ve vyučovaných oborech, a s častými chybami a překážkami pro porozumění obsahu.

1. Identifikuji **mylné** představy a miskoncepty v oblasti Tělesné výchovy, vyvracím je pomocí důkazů a prostřednictvím diskuse, experimentování a společné diagnostiky vedu žáky k jejich postupné rekonstrukci. (Didakticky rozvíjí bod 1.1.3.4).
2. Učím žáky **kriticky posoudit** vlastní názory a pracovat s chybou jako přirozenou součástí motorického učení

7. Vhodně využívám oborově-didaktické koncepty specifické pro vyučované obory, a to zejména při plánování, realizaci a reflexi výuky a v procesu zpětné vazby a hodnocení (viz 2. a 4. oblast kompetencí).

1. Připravuji dlouhodobý, systematický a modifikovatelný **výukový plán** s ohledem na možnosti zvyšování úrovně pohybových schopností, osvojování a zdokonalování pohybových dovedností.
2. Jsem schopen/schopna identifikovat **pokroky** a podporuji rozvoj všech žáků bez ohledu na jejich momentální fyzickou kondici.
3. Prostřednictvím vhodně zvolených didaktických řídicích stylů ve výuce dávám prostor žákům pro vzájemnou evaluaci a **autoevaluaci** pohybového výkonu.
4. V průběhu školního roku kombinuji vstupní diagnostiku, průběžné formativní a závěrečné sumativní **hodnocení** dle předem stanovených kritérií. Díky takto strukturované koncepci hodnocení žák dostává adekvátní pravidelnou zpětnou vazbu, která podporuje jeho další učení a plánování vlastního rozvoje.
5. Díky **sebereflexi** a analýze vyučovacích jednotek nacházím kritická místa výuky, hledám modifikace pro zkvalitnění výuky Tělesné výchovy. Jsem schopen/schopna kriticky hodnotit nastavení školního vzdělávacího programu v oblasti Tělesné výchovy a navrhnout adekvátní změny ve spolupráci celého pedagogického týmu.

OBLAST 1

VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Komentář k významu kompetence 1.2 pro učení žáků a žákyň

- Kompetenci 1.2 chápeme jako schopnost zprostředkovávat obsah vyučovaného oboru žákům a žákyním. Jde tedy o oborově-didaktickou kompetenci chápanou jako umění vyučovat konkrétní obor. Didaktickou znalostí obsahu je myšleno propojení znalostí obsahu vyučovaného oboru se znalostmi toho, jak jej efektivně zprostředkovat žákům a žákyním. Z toho vyplývá velmi těsná souvislost mezi kompetencemi 1.1 a kompetencemi 1.2. V případě oboru TV jsou zde určitá specifika, a právě na ně byla pozornost při tvorbě kompetencí 1.2 zaměřena.
- Jedním z těchto specifik je důraz na definování kompetencí zejména pro absolventy a začínající učitele. U těchto dvou kategorií náš autorský tým věnoval velkou pozornost přenosu od kompetencí 1.1 směrem k jejich didaktické realizaci. V případě zkušených učitelů je směr, jímž se znalosti, dovednosti a postoje učitele didakticky realizují, již značně individualizován. Po prostudování obecných kompetencí pro zkušené učitele v oblasti 1.2 (body 1.2.8–1.2.10) jsme dospěli k názoru, že obecné kompetence jsou dostatečně definovány a poskytují potřebný směr. Zkušený učitel dle našeho mínění nepotřebuje jejich cílenou specifikaci pro didaktický přenos do oblasti TV. Možností realizace je tolik, že by se spíše jednalo o vybrané příklady, které by mohly v dané struktuře kompetencí pro celou oblast 1 působit spíše matoucím dopadem. Tam, kde jsme považovali za přínosné nějaký konkrétnější příklad uvést, tam jsme využili příkladů specifikovaných do oblastí 2–6, v nichž jsou kompetence na příkladech založené. Domníváme se, že i s ohledem na to, abychom uživatele drželi u prioritních kompetencí a nezahlocovali je odbíhajícími detaily, je tento postup odpovídající.
- Na tomto místě je znovu nutno připomenout klíčovou ideu tvorby oborově specifických rámců, jíž je přímá vazba na KRAAU. Náš autorský tým se snažil o maximálně srozumitelnou

linii mezi body třetí úrovně (obecně formulovanými) a body čtvrté úrovně (specifickými pro TV).

- Chápeme dodržení této striktní vazby jako vstřícný krok vůči uživatelům, kteří se potřebují zorientovat mezi kompetencemi definovanými pro různé obory a je pro ně žádoucí pohybovat se v obdobné struktuře.
- Při konkretizaci bodů pro potřeby TV se začalo objevovat určité množství duplicit mezi kompetencemi 1.1 a 1.2. Tyto duplicity na třetí úrovni nemusely vždy být zřejmé, čím konkrétněji je však kompetence definována (což je případ čtvrté úrovně), tím více duplicit se objevilo. Jedním z hlavních úkolů bylo tyto duplicity redukovat, případně jim dát určitou návaznost. Náš autorský tým využil obou těchto možností.
- Prvním důsledkem jisté redukce je poněkud nižší počet bodů čtvrté úrovně kompetencí 1.2. Jde o ty případy, kdy je kompetence vcelku zřetelně definována pro oblast 1.1 a její didaktické rozvedení by již bylo mírně redundantní.
- Druhou možností, jak kompetence, které mají jisté styčné body v oblastech 1.1 a 1.2, uchopit, je poukázání na didaktické uchopení původní kompetence (1.1) a jakési její pokračování. Explicitně je to uvedeno například u kompetence 1.2.6.1, která didakticky rozvíjí kompetenci 1.1.3.4).
- Pro oblast didaktického uchopení kompetencí učitele TV jsme využili aktuální zahraniční výzkumy, které mimo jiné pracují s aplikací kompetenčního modelu přímo do výuky (Kelmendi & Dedi, 2024; Shimon, 2025). Možnosti porovnání různých pojetí, jak pracovat s kompetencemi přinášejí systematické přehledy,

z nichž jsme rovněž čerpali (Arufe-Giráldez et al., 2023; Lohmann et al., 2021). Mezipředmětové vztahy jsou velmi důležité i pro didaktické uchopení podpory pohybu, jak ukazují i studie s mezinárodním dopadem (Kaittani et al., 2017). Pozornost jsme věnovali i možným mýtům a miskonceptům v oblasti podpory aktivního pohybu (Nath et al., 2024; Pedersen et al., 2021).

- S didaktickou aplikací kompetencí souvisejí i některé nedávné výzkumy, které se zabývají zpětnou vazbou (Han et al., 2022; Kangalgil & Özgül, 2018), plánováním výukových celků (Pomohaci & Sopa, 2021) či prostředím pro výuku (Duffey et al., 2021; Pedersen et al., 2021). Tyto celky jsou v systému kompetencí pokryty oblastmi 2–6. S ohledem na to, že pro tyto oblasti náš kompetenční rámce uvádí pouze vybrané příklady, zmiňujeme uvedené zdroje zde, protože představují základní podklady pro didaktické postupy učitele TV, formující zejména jeho postoje a východiska.
- Další zdroje, s nimiž jsme průběžně pracovali, jsou uvedeny v seznamu literatury.
- Věříme, že kompetence pro oblast 1.2 jsou formulovány dostatečně srozumitelně a že jejich zasazení do kontextu daného kompetenčního rámce je smysluplné. Současně se domníváme, že kompetence jsou pro uživatele vstřícným rozvinutím kompetencí obecných a že jejich počet je pro uživatele i s ohledem na praktickou aplikaci přijatelný.

Bibliografie

Pro Oblast 1.1

Hlavní zdroje (užité v textu):

- Arban, J., Domdom, V., Aliazas, J. V., & Gimpaya, R. (2023). Competency assessment of physical education teachers and its influence on students' cognitive learning. *International Journal of Scientific and Management Research*, 6(6), 28-44. <https://doi.org/10.37502/IJSMR.2023.6603>
- Asún, S., Chivite, M. T., & Romero, M. R. (2020). Perceptions of professional competences in physical education teacher education (PETE). *Sustainability*, 12(9), Article 3812. <https://doi.org/10.3390/su12093812>
- Azevedo, E. L., Mesquita, I. R., & Araújo, R. F. (2022). The development of reflective skills in physical education teacher education: A systematic review. *Retos*, 46, 162–178. <https://doi.org/10.47197/retos.v46.94080>
- Baumgartner, M. (2022). Professional competence(s) of physical education teachers: Terms, traditions, modelling and perspectives. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 52(4), 550-557. <https://doi.org/10.1007/s12662-022-00840-z>
- Cañadas, L., Santos-Pastor, M. L., & Castejón, F. J. (2019). Physical education teachers' competencies and assessment in professional practice. *Apunts Educacion Fisica y Deportes*, 36(139), 33-41. [https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.\(2020/1\).139.05](https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.(2020/1).139.05)
- Jastrow, F., Greve, S., Thumel, M., Diekhoff, H., & Süßenbach, J. (2022). Digital technology in physical education: A systematic review of research from 2009 to 2020. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 52(4), 504-528. <https://doi.org/10.1007/s12662-022-00848-5>
- Wassenaar, T. M., Williamson, W., Johansen-Berg, H., Dawes, H., Roberts, N., Foster, C., & Sexton, C. E. (2020). A critical evaluation of systematic reviews assessing the effect of chronic physical activity on academic achievement, cognition and the brain in children and adolescents: A systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 17(1), Article 79. <https://doi.org/10.1186/s12966-020-00959-y>
- Winch, C. (2023). Subjects, disciplines, and practices. *Journal of Philosophy of Education*, 57(1), 149-163. <https://doi.org/10.1093/jopedu/qhad015>

Další (použité) zdroje:

- Awad, K., & Eid, A. (2013). Teaching competencies of physical education teachers in primary education (comparative study between accredited and non-accredited schools). *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 15(2), 16-20. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/200712>
- Beane, J. A. (1995). Curriculum integration and the disciplines of knowledge. *Service Learning, General*, 44, 616-622. <https://digitalcommons.unomaha.edu/slceslgen/44>
- Bednar, K. (2024). *What is a crosscutting concept? Defined Learning*. <https://blog.definedlearning.com/blog/what-is-a-crosscuttingconcept>
- Bjørke, L., & Quennerstedt, M. (2023). Reflecting on student reflections in physical education practice: Moving beyond a theory-and-practice divide. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/17408989.2023.2281913>
- Cambridgeshire Physical Education. (2025). *Technology to support learning in PE*. <https://www.cambslearntogether.co.uk/cambridgeshire-services-to-schools/cambridgeshire-physical-education/technology-to-support-learning-in-pe>
- Curtin, D. (2022). *Technology in physical education*. PLT4M. <https://plt4m.com/blog/technology-in-physical-education/>
- Education and Training Inspectorate. (2022). *A thematic evaluation of physical education in primary schools*. Author. <https://www.etini.gov.uk/sites/etini.gov.uk/files/publications/a-thematic-evaluation-of-physical-education-in-primary-schools.pdf>
- Erixon, J. (2024). *3 Activities for teaching physical education (P.E.) using edtech*. Nearpodblog. <https://nearpod.com/blog/3-tips-for-teaching-p-e-with-nearpod/>
- Fullerton, S. (2022). *5 tips to technology use in physical education*. PLT4M. <https://plt4m.com/blog/technology-use-in-physical-education/>
- Koehler, T., & Sammon, J. (2023). *9 tips for using crosscutting concepts to boost students' scientific thinking*. Critical Thinking. Edutopia.

“
<https://www.edutopia.org/article/crosscutting-concepts-elementary-science/>

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2023). *Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství. Společné profesní kompetence*. (M. Bořkovec, Ed.). Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. https://msmt.gov.cz/uploads/kompetencni_ramec_absolventa_2023_10.pdf
- Moon, J., & Lee, D. (2022). Bridging reflection theory and practices in physical education: A scoping review of teacher education. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(3), 635-644. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.03080>
- Lopes Azevedo, E., Flores Araújo, R., & Ribeiro Mesquita, I. (2022). The development of reflective skills in physical education teacher education: A systematic review. *Retos: Nuevas Perspectivas de Educación Física, Deporte y Recreación*, 46, 162-178. <https://doi.org/10.47197/retos.v46.94080>
- National Science Teaching Association. (2025). *Crosscutting concepts*. National Science Teaching Association. <https://my.nsta.org/ngss/CrosscuttingConceptsFull.aspx>
- Ndahi, M., & Badaki, L. (2014). Evaluation of physical education, sports and recreation for the gifted. *Journal of Sports and Physical Education*, 1(7), 13-17. <https://iosrjournals.org/iosr-jspe/papers/vol1-issue7/D0171317.pdf>
- Otero-Saborido, F. M., Torreblanca-Martínez, V., & González-Jurado, J. A. (2021). Systematic review of self-assessment in physical education. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(2), Article 766. <https://doi.org/10.3390/ijerph18020766>
- Peng, L., & Jiang, M. (2023). A study on the competency of physical education teachers at the basic education level in China. *Educational Research and Reviews Full*, 18(8), 218-224. <https://doi.org/10.5897/ERR2023.4338>
- Prieto-Ayuso, A., Pastor-Vicedo, J. C., González-Víllora, S., & Contreras-Jordán, O. (2019). Observation criteria for physical education teachers to identify gifted children through invasion games. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(23), Article 4830. <https://doi.org/10.3390/ijerph16234830>
- Ridwan, M., Suherman, W. S., Haryanto, H., & Putranta, H. (2022). Mapping critical thinking research in physical education: A review of the publishing or perish literature and bibliometric analysis. *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte*, 17(5), 279-285.
- Rivet, A. E., Weiser, G., Lyu, X., Li, Y., & Rojas-Perilla, D. (2016). What are crosscutting concepts in science? Four metaphorical perspectives. In C. K. Looi, J. L. Polman, U. Cress, & P. Reimann (Eds.), *Transforming learning, empowering learners: The international conference of the learning sciences (ICLS)* (Vol. 2, pp. 970-973). International Society of the Learning Sciences. <https://doi.org/10.22318/icls2016.149>
- Sadler, E. (2024). *How to use the crosscutting concepts – simple teacher's guide*. Sadler Science. <https://sadlerscience.com/ngss-cross-cutting-concepts/>
- San Diego County Office of Education. (2025). *Using the crosscutting concepts to build student sense-making and reasoning*. San Diego County Office of Education. <https://www.sdcoe.net/ngss/evidence-based-practices/using-the-crosscutting-concepts-to-build-student-sense-making-and-reasoning>
- Spittle, S., Spittle, M., Itoh, S., & Watt, A. P. (2023). Teaching efficacy of undergraduate physical education students toward concepts in physical education. *Frontiers in Education*, 8, Article 1124452. <https://doi.org/10.3389/educ.2023.1124452>
- Skolnick, J. F. (2022). *2e and P.E. (Physical education)*. With Understanding Comes Calm. <https://www.withunderstandingcomescalm.com/2e-and-p-e-physical-education/>
- ThePEspecialist.com. (2022). *The Physed Q&A show In 015 Using technology in PE class*. https://www.podbean.com/media/share/pb-3egxg-127858b?utm_campaign=w_share_ep&utm_medium=dlink&utm_source=w_share
- Tul, M., Leskosek, B., & Kovac, M. (2019). The professional competences of physical education teachers from north-eastern Italy. *CEPS Journal*, 9(1), 103-120. <https://doi.org/10.26529/cepsj.662>
- Tumynaitė, L. (2017). Physical education teacher as a reflective practitioner studying at a sports university. *Laisvalaikio Tyrimai: Elektroninis Mokslo Žurnalas*, 2(10), 1-8.

Pro Oblast 1.2

Hlavní zdroje (užité v textu):

- Arufe-Giráldez, V., Sanmiguel-Rodríguez, A., Ramos-Álvarez, O., & Navarro-Patón, R. (2023). News of the pedagogical models in physical education—A quick review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), Article 2586. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032586>
- Duffey, K., Barbosa, A., Whiting, S., Mendes, R., Yordi Aguirre, I., Tcymbal, A., Abu-Omar, K., Gelius, P., & Breda, J. (2021). Barriers and facilitators of physical activity participation in adolescent girls: A systematic review of systematic reviews. *Frontiers in Public Health*, 9, Article 743935. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.743935>
- Han, Y., Syed Ali, S. K. B., & Ji, L. (2022). Feedback for promoting motor skill learning in physical education: A trial sequential meta-analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(22), 15361. <https://doi.org/10.3390/ijerph192215361>
- Kaittani, D., Kouli, O., Derri, V., & Kioumourtzoglou, E. (2017). Interdisciplinary teaching in physical education. *Arab Journal of Nutrition and Exercise (AJNE)*, 2(2), 91-101. <https://doi.org/10.18502/ajne.v2i2.1248>
- Kangalgil, M., & Özgül, F. (2018). Use of feedback in physical education and sports lessons for student point of view. *Universal Journal of Educational Research*, 6(6), 1235–1242. <https://doi.org/10.13189/ujer.2018.060614>
- Kelmendi, D., & Dedi, T. (2024). Effective teaching methods in physical education classes: A pilot study implementing a new survey for teachers. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 8(3), 15–21. <https://doi.org/10.26773/jaspe.240703>
- Lohmann, J., Breithecker, J., Ohl, U., Gieß-Stüber, P., & Brandl-Bredenbeck, H. (2021). Teachers' professional action competence in education for sustainable development: A systematic review from the perspective of physical education. *Sustainability*, 13(23), Article 13343. <https://doi.org/10.3390/su132313343>
- Nath, D., Nath, S. C., Das, A., Kalai, S., & Choudhury, R. D. (2024). From confusion to clarity: A comprehensive study on misconceptions in physical education. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 11(1), 227–233. <https://doi.org/10.22271/kheljournal.2024.v11.i1d.3229>

Pomohaci, M., & Sopa, I. S. (2021). Study regarding the planning process in physical education and sports. *Scientific Bulletin*, 26(1), 58–69. <https://doi.org/10.2478/bsaft-2021-0008>

Shimon, J. M. (2025). *Introduction to teaching physical education: Principles and strategies* (3rd ed.). Human Kinetics.

Další (použité) zdroje:

- Ascondo, J., Martín-López, A., Iturricastillo, A., Granados, C., Garate, I., Romarateabala, E., Martínez-Aldama, I., Romero, S., & Yanci, J. (2023). Analysis of the barriers and motives for practicing physical activity and sport for people with a disability: Differences according to gender and type of disability. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(2), Article 1320. <https://doi.org/10.3390/ijerph20021320>
- Cañadas, L., Santos-Pastor, M. L., & Castejón, F. J. (2019). Physical education teachers' competencies and assessment in professional practice. *Apunts Educacion Fisica y Deportes*, 36(139), 33-41. [https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.\(2020/1\).139.05](https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.(2020/1).139.05)
- Despina, K., Olga, K., Vassiliki, D., & Efthymios, K. (2017). Interdisciplinary teaching in physical education. *Arab Journal of Nutrition and Exercise (AJNE)*, 2(2), 91-101. <https://doi.org/10.18502/ajne.v2i2.1248>
- Hamilton, J. (2022, September 15). *Methods for teaching physical education lessons*. Study.com. <https://study.com/academy/lesson/methods-for-teaching-physical-education-lessons.html>
- Charrette, P. (2024). *Understanding assessment in physical education: Strategies, examples and best practices*. Cap'n Pete's Power PE. <https://www.capnpetespowerpe.com/single-post/harnessing-the-power-of-assessment-in-physical-education-a-detailed-guide>
- Jenkinson, K. A., & Benson, A. C. (2010). Barriers to providing physical education and physical activity in Victorian state secondary schools. *Australian Journal of Teacher Education*, 35(8), 1-17.
- Maine Department of Education. (2016). *Feedback: A valuable teaching strategy for health education and physical education, Part 1*. Mainedoenews.net. <https://mainedoenews.net/2016/03/02/feedback-a-valuable-teaching-strategy-for-health-education-and-physical-education-part-1/>
- Nicolosi, S., Greco, C., & Ancona, A. (2024). The effects of a 12-week interdisciplinary physical education program on gross motor skills and perceived motor competence in primary school children. *Journal of Physical*

Education and Sport, 24(7), 1724-1732.
<https://doi.org/10.7752/jpes.2024.07192>

Position Statement. (2007). Physical education teacher evaluation. *Strategies*, 21(2), 30-31. <https://doi.org/10.1080/08924562.2007.10590766>

Ruckdäschel, J. (2023, September 7). *Digital media in physical education*. Fobizz. <https://fobizz.com/en/digital-media-in-physical-education/>

Sargent, J., & Casey, A. (2020). Using digital technologies to enhance your teaching of physical education. In S. Capel, P. Breckon, & J. O'Neill (Eds.), *A practical guide to teaching physical education in the secondary school* (pp. 116-128). Routledge.

Schoolyard. (2025). *6 ways to integrate technology into physical education*. School Speciality. <https://blog.schoolspecialty.com/6-ways-integrate-technology-physical-education/>

Teaching Pak. (2024). *Elevate learning with these 7 interdisciplinary activities in PE*. Teaching Pak. <https://teachingpak.com/blog/interdisciplinary-activities-in-pe/#combining-literacy-and-phys-ed>

Vass, Z., Boronyai, Z., & Csányi, T. (2018). *European framework of quality physical education*. Hungary School Sport Federation. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/a79d471f-17de-4559-9287-2b286d704129/European_Framework_of_Quality_PE.pdf

Walsh, S. (2023, September 28). *Exploring the digital age in PE teaching*. Portobello Institute. <https://blog.portobelloinstitute.com/exploring-the-digital-age-and-pe-teaching>

Zdroje obrázků: archiv členů týmu (s. 1). Dále byly využity tematické fotografie generované prostřednictvím AI nástroje Gemini (model Nano Banana 2).

“PŘÍKLADY OBOROVĚ SPECIFICKÉHO NAPLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH KOMPETENCÍ VE VÝUCE: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Komentář k významu kompetencí 2–6 pro učení žáků a žákyň

- Komentář ke kompetencím pro oblasti 2–6 bude poměrně stručný. To nejdůležitější již bylo řečeno. Závazné pro tyto oblasti jsou obecné kompetence. Jejich specifikaci pro obor TV představují již jen vybrané příklady. To je v souladu se zadáním a celkovou koncepcí KRAAU. Příklady představují vždy určité fragmenty, jejichž zasazení do celkového konceptu není zcela jednoduché. Vždy se lze tázat, proč byl zvolen tento příklad a nikoli nějaký jiný. Vždy lze položit otázku po tom, zda zvolený příklad není příliš obecný či zda naopak zda není zbytečně detailní. Pokusili jsme se jít v tomto ohledu jakousi střední cestou, která odpovídá víceméně obecnější povaze výchozích kompetencí třetí úrovně (a směřuje tedy více ke komplexnějšímu pokrytí zvolených bodů). Tam, kde byly zvoleny konkrétnější „zářezy“ do obsahu dané kompetence, jde většinou o příklady, které by měly uživatele inspirovat a které minimálně skýtají potenciál být přeneseny do jiných oblastí pohybové aktivity. Specifické postavení Tělesné výchovy reflektujeme také v přesahu k mimovyučovacím aktivitám. Uvědomujeme si prioritu vyučovací jednotky, kterou akcentuje obecný rámec, proto v příkladech u oblasti 2 chápeme organizaci volnočasových událostí jako komplementární cestu k naplnění vzdělávacích potřeb žáků, nikoli jako povinný standard nahrazující samotnou výuku.
- Takový přehled nemůže být vyčerpávající a nemůže být plně systematizován. Přiklonili jsme se k myšlence, že konkrétně uváděné příklady je dobré chápat spíše jako motivy či postřehy než jako doslovné návody. Rozhodně nelze příklady k oblastem 2–6 vnímat jako závazné instrukce. U žádného z uvedených příkladů není namístě klást si dílčí otázku: Toto opravdu musí ovládat každý učitel TV? Odpověď platí pro všechny stejně: Nepochybně nemusí. Závazné jsou body obecného kompetenčního rámce. Příklady by měly pomoci rozvinout nápaditost a osobní vklad učitele. Závazných modelů a povinných osnov zde již v minulosti bylo dost.

Důležité je také zmínit, že s ohledem na TV jsou obecné kompetence 2–6 formulovány většinou velmi příhodně. Nepochybně existuje mnoho oblastí, které jsou pro TV specifické. Patří k nim například evaluace a zpětná vazba či zajištění bezpečného prostoru. Ta nejdůležitější specifika jsme se však pokusili reflektovat v kompetencích 1.1 a 1.2, které jsou systémově uchopeny a nejsou vázány na příklady, u nichž se jistě fragmentaci těžko vyhýbá.

S tím souvisí také formální stránka zařazení kompetencí 2–6 do našeho kompetenčního rámce. Při jeho tvorbě jsme nejprve ponechali v dokumentu všechny obecné kompetence třetí úrovně. To odráží jejich význam pro uvedené oblasti. S ohledem na to, že příklady jsou voleny podle skutečné potřeby a jsou proto distribuovány nerovnoměrně, obsahoval dokument mnoho prázdných polí a byl tím pádem zbytečně rozsáhlý. Uvádíme zde tedy jenom ty kompetence, které obsahují specifikaci provedenou pomocí příkladů pro obor TV na čtvrté úrovni. Dokument je tak výrazně kratší a přehlednější. Současně považujeme za nutné upozornit, že pro oblasti 2–6 je v první řadě nutno pracovat s KRAAU. To plně odpovídá zadání a celkovému konceptu. Jestliže tedy některý uživatel bude v těchto oblastech postrádat konkrétní příklad pro TV, neměl by nikdy postrádat patřičnou kompetenci, která vyplývá z KRAAU. Pro Oblast 1 uvádíme přehled použitých zdrojů, Ty byly užity i pro Oblasti 2–6. U nich jsme vycházeli zejména z praktických potřeb a reflexí autorů i oponentů. Proto tu zdroje již samostatně neuvádíme.

Jsme si plně vědomi toho, že v daném modelu by bylo možno příklady doplňovat v podstatě neustále. Takové doplnění si již dovolujeme ponechat na příslušném uživateli. Snažili jsme se představit hlavní vodítka a ponechat dostatečný prostor pro osobnost učitele, pro jeho kreativitu a samostatnost, která je důležitým předpokladem úspěchu.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.1: Nastavuji cíle výuky a vedu k nastavování vlastních cílů také žáky a žákyně.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

7. Zapojuji žáky a žákyně do nastavování cílů a vedu je k formulaci vlastních cílů učení.

1. Na základě znalosti doporučení pohybových aktivit spolu se žáky stanovuji reálné a dosažitelné **cíle** v rámci celodenního režimu (počet kroků, intenzita, druh a délka pohybové aktivity – chytré hodinky, spánek).

Kompetence 2.2: Poznávám vzdělávací potřeby žáků a žákyň a plánuji výuku tak, aby každému žákovi a žákyni umožňovala aktivně se zapojit a dosahovat stanovených cílů.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

2. Plánuji výuku tak, aby vedla k aktivnímu zapojení žáků a žákyň.

1. Vedle prioritního zaměření na vyučovací jednotku využívám jako doplňkovou formu také využívám prostor v rámci volnočasových školních aktivit žáků pro to, abych je motivoval k pravidelnému pohybu. Organizuji sportovní turnaje a jiné události podobného typu.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Rozpoznávám speciální vzdělávací potřeby žáků a žákyň, podle potřeby je konzultuji (viz kompetence 5.1 a 5.2) a jednám tak, aby se jim dostalo včasné podpory a hlubší diagnostiky jejich vzdělávacích potřeb.

1. Pro žáky se specifickými pohybovými potřebami vytvářím možnosti, jak se zlepšovat nejen v rámci výuky, ale také v rámci individuálních mimovyučovacích aktivit. Organizuji volnočasové události, které jsou vhodné a přínosné i pro žáky se specifickými pohybovými potřebami.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

8. Volím výukové postupy tak, aby každý žák a každá žákyně bez ohledu na sociální postavení, etnicitu či pohlaví/gender nebo znevýhodnění naplňoval/a zvolené cíle v co nejvyšší míře vzhledem ke svým individuálním možnostem, a to včetně žáků a žákyň se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných a mimořádně nadaných.

1. Podporuji **začleňování** všech žáků do realizace pohybových aktivit ve výuce. Při pořádání volnočasových aktivit jsem schopen/schopna adekvátně konkrétní situaci podporovat diverzitu účastníků a zapojovat do činností chlapce, dívky, nadané žáky, standardně pohybově disponované žáky i žáky se specifickými pohybovými potřebami.

Kompetence 2.3: Podporuji u žáků a žákyň zvědavost a motivaci k učení.

Úroveň 1

Absolvent/ka učitelství

4. Motivuji žáky a žákyně tím, že se sám/sama neustále učím, a to také od žáků a žákyň a spolu s nimi.

1. Aktivně se účastním sportovně orientovaných akcí, přijímám pohybové výzvy a dávám žákům vzor svým přístupem k nim.
2. Rozvíjím u žáků růstové myšlen, snahu o osobní zlepšení a zvýšení míry pocitu kompetence, nikoli však nezdravou a přehnanou soutěživost. Vytvářím klima, kde je úspěch měřen osobním pokrokem, nikoli srovnáváním.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

9. Motivuji efektivně také žáky a žákyně z málo podnětného prostředí a ty dosud málo motivované.

1. Pracuji aktivně s žáky, kteří nemají v rodinném prostředí ani ve svém okolí pohybové vzory a dokážu s nimi diskutovat o potřebě aktivního pohybu. Motivuji je k dosahování postupných, realistických cílů a k prožitku úspěchu skrze malé krůčky.
2. Aktivně pracuji s žáky s různými limity v oblasti pohybové aktivity (např. s nadváhou a obezitou) a pozitivně je motivuji k aktivnímu pohybu a spolupracuji s nimi při výběru pro ně vhodných pohybových aktivit. Současně nároky na pohybovou aktivitu zasazuji do kontextu potřeb nutných pro zvládnutí běžných životních situací a do kontextu možných zdravotních dopadů.

Kompetence 2.4: Efektivně vedu výuku a v jejím průběhu zjišťuji míru porozumění žáků a žákyň a reaguji na jejich potřeby.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

2. Vedu výuku tak, abychom já i žáci a žákyně efektivně nakládali s časem.

1. Využívám metody které umožňují efektivní využití vyučovacího času (specificky pro TV například metodu **chronometráže**).

3. V průběhu výuky sleduji potřeby žáků a žákyň a vhodně na ně reaguji.

1. Dokážu upravovat intenzitu **zatížení** žáků na základě sledování jejich vnějších projevů při pohybových aktivitách (odpočinek, pitný režim, známky vyčerpání), případně dalších projevů (sledování tepové frekvence).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

4. V průběhu výuky uplatňuji postupy, díky nimž jsme já i žáci a žákyně schopni vyhodnocovat, jak se jim aktuálně daří v procesu učení. Učím žáky a žákyně pracovat s nástroji (fyzickými i digitálními), které umožňují sledovat a zaznamenávat jejich pokrok.

1. Ovládám diagnostiku a vizualizaci pokroku v dosahování vyšší úrovně pohybových schopností a dovedností v práci s motorickými testy, a to vždy s vysokou citlivostí k individuálním možnostem žáků a důrazem na osobní pokrok, nikoli na stigmatizující srovnávání
2. Využívám metody podporující autonomii žáků při pohybové výchově (jako jsou metody “převrácené třídy” či “vrstevnického učení”).

Kompetence 2.5: Reflektuji výuku a vyhodnocuji dosahování stanovených cílů.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

3. Pravidelně získávám zpětnou vazbu na svou výuku od žáků a žákyň a kolegů a kolegyně (případně spolužáků a spolužaček v průběhu studia učitelství); jsem otevřený/á jejich zpětné vazbě. Dávám zpětnou vazbu kolegům a kolegyním na jejich výuku a reflektuji ji spolu s nimi.

1. Spolu s reflexí vlastní výuky Tělesné výchovy **reflektuji** výuku ostatních kolegů. Provádím předem strukturovanou reflexi s důrazem na sledování vzdělávacích strategií kolegů, využití cvičebního času a prostoru, organizaci a bezpečnost, úroveň pohybových schopností a dovedností, pohybovou ukázkou a instruktáž, motivaci k pohybové aktivitě.

OBLAST 3 PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Kompetence 3.1: Vytvářím bezpečné prostředí pro učení.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Naplňuji základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry (znám žáky a žákyně jménem, jednám s nimi konzistentně a předvídatelně, sám/sama dodržuji dohodnutá pravidla, uznávám vlastní chyby).

1. Vytvářím přátelské a **otevřené prostředí** tak, aby se žáci při provozování pohybových aktivit cítili ve vztahu k ostatním účastníkům bezpečně.

4. Dávám jasně najevo svůj respekt k lidem různého pohlaví či genderu, barvy pleti, národnosti či etnické příslušnosti, náboženství, sexuální orientace, socioekonomického statusu či původu a vedu k respektu také žáky a žákyně. Vědomě pracuji s vlastními předsudky a rozvíjím své interkulturní kompetence.

1. Umím vysvětlit žákům **nutnost respektu k odlišnostem** různého typu, které se mohou specificky projevit při provozování pohybových aktivit a aktivně je během výuky vedu k tomuto respektu.

5. Cíleně reaguji na rizikové chování žáků a žákyň, včetně projevů ohrožujících pozitivní vztahy a důvěru ve třídě, zejména na projevy verbální agrese (včetně výsměchu, ponižování apod.), a to ve fyzickém i digitálním prostředí) nebo i fyzické agrese; rozpoznávám projevy šikany i v zárodečné fázi a řeším je ve spolupráci s provázejícím učitelem či učitelkou či dalšími kolegy a kolegyněmi.

1. Umím **identifikovat možné rizikové situace** vyplývající z fyzického kontaktu či dynamiky prováděné pohybové činnosti a dokážu na ně patřičně reagovat.
2. Jednoznačně a kriticky **reaguji** na jakékoli náznaky nesnášenlivosti či výsměchu, které mohou vznikat na základě specifik provozování pohybových aktivit.
3. Snažím se o podporu pozitivních vztahů mezi žáky v rámci pohybových aktivit a umím předcházet vzniku možných kontroverzí (například ve sportovních hrách).
4. V rámci inkluzivního přístupu vhodně **modifikuji** prováděné pohybové aktivity a zohledňuji případnou zranitelnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

6. Podporuji žáky a žákyně v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili. Vlastní chyby odkrývám žákům a žákyním jako příležitosti k učení.

1. Vím, jak využívat metod **problémového učení** v oblasti pohybových aktivit a dokážu s nimi pracovat. (Příklad instrukce: najděte co nejvíce různých způsobů, jak se dostat do vzporu na hrazdě – s modifikací výšky hrazdy).

Kompetence 3.3: Zajišťuji vhodné uspořádání fyzického prostoru i digitálního prostředí, kde se učení odehrává.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Uvědomuji si vliv prostředí a prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek na učení žáků a žákyň.

1. Umím **uspořádat** pohybové aktivity tak, abych eliminoval/a možná bezpečnostní rizika a minimalizoval nebezpečí úrazu.

3. Efektivně využívám různé možnosti přizpůsobení prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek v závislosti na zvolených cílech.

1. V hodinách Tělesné výchovy používám pouze bezpečné vyučovací pomůcky a přizpůsobuji své nároky na žáky povaze **prostředí** (u venkovních pohybových aktivit případně také povětrnostním vlivům).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Volím vhodná venkovní a mimoškolní prostředí pro výuku v závislosti na cílech výuky zejména s ohledem na možnost fyzického pohybu a zážitkového učení pro žáky a žákyně.

1. Pro organizaci sportovních **kurzů** a dalších obdobných aktivit vybírám dostatečně **bezpečné prostředí**, se kterým jsem předem obeznámen/a. Mám vždy připraven plán, jak řešit případné problémy a nečekané situace, například v případě úrazu.

OBLAST 4 ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ

Kompetence 4.1: Hodnotím na základě kritérií a vedu k tomu také žáky a žákyně.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Pro hodnocení práce žáků a žákyň a jejich pokroku v učení využívám popisná kritéria. Tato kritéria jsou jim srozumitelná a korespondují s cíli výuky. Při nastavování kritérií zohledňuji nejen očekávané výstupy, ale i evidenci o dosavadním pokroku žáků.

1. Při **hodnocení** žáků v rámci Tělesné výchovy využívám komplexní přístup, hodnotím jejich pokroky, sleduji jejich aktivitu a přístup a posuzuji je v dlouhodobém kontextu. Jsem schopen/schopna vysvětlit žákům specifika Tělesné výchovy, principy sebehodnocení a dokážu s nimi diskutovat o konkrétních situacích.

2. Využívám formativních forem hodnocení a formativně také pracuji s kritérii hodnocení. Využívám popisný způsob hodnocení, a dbám na to, aby hodnocení bylo v souladu se stanovenými cíli výuky.

Kompetence 4.2: Poskytuji a přijímám zpětnou vazbu a vedu k tomu také žáky a žákyně.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

4. Vytvářím dostatek příležitostí k tomu, aby mi žáci a žákyně dávali zpětnou vazbu na mou výuku.

1. Přistupuji k žákům jako k rovnocenným partnerům s ohledem na možnosti vyjádření jejich **názorů** a pocitů týkajících se provozované pohybové aktivity. Vnímám pohled žáků jako inspirující pro proces dalšího plánování pohybových aktivit (přístup, metody a formy).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

6. Využívám různé způsoby poskytování zpětné vazby žákům a žákyním na jejich práci, tj. od rychlých a okamžitých forem zpětné vazby (např. ústní ocenění, palec nahoru, úsměv) po podrobnější a časově náročnější zpětnou vazbu (např. písemná zpětná vazba, slovní hodnocení apod.).

1. Ovládám účinné formy **okamžité zpětné vazby**, které jsou jednoduché, rychlé, přímo souvisejí s projevem učení a poskytují žákům srozumitelný výstup. Využívám účinné a motivující korektivní komentáře. Používám účinné neverbální způsoby podání zpětné vazby jako jsou gesta, symboly jako např. palec nahoru, široký úsměv nebo pokývnutí hlavou, tleskání, vítězné gesto – zdvižené paže či plácnutí do ruky.

Kompetence 4.3: Vedu žáky a žákyně k reflexi jejich učení.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

2. Vedu žáky a žákyně v průběhu výuky, případně po jejím skončení, k vyhodnocování procesu vlastního učení, tj. k vyhodnocování toho, co jim pomáhá či naopak brání v učení. Vedu žáky a žákyně k tomu, aby na základě této reflexe lépe řídili vlastní učení.

1. Usiluji všude, kde je to možné, o rozvoj takové **zpětné vazby**, která podporuje uvědomění si vlastního těla, pohybu a techniky tak, aby se žáci nejen učili, jak správně provádět pohyb, ale aby jej dokázali analyzovat a reflektovat. Podporuji dovednost analyzovat příčiny úspěchu nebo neúspěchu.

OBLAST 5 PROFESNÍ SPOLUPRÁCE

Kompetence 5.1: Spolupracuji s kolegy a kolegyněmi ve prospěch žáků a žákyň a společného profesního růstu.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Zvu kolegy a kolegyně (či spolužáky a spolužačky v průběhu studia učitelství) na pozorování své výuky a chodím pozorovat výuku také k nim. Výuku společně reflektujeme, poskytujeme si zpětnou vazbu a vzájemně se inspirujeme.

2. Podle možností vyučuji v páru (tandemu) s kolegou či kolegyní (či se spolužákem nebo spolužačkou nebo provázejícím učitelem/ učitelkou v průběhu studia učitelství) nebo s uvádějícím učitelem/ učitelkou. Společně výuku plánujeme, vedeme a vyhodnocujeme.

1. **Spolupracuji s kolegy** při zavádění nových metod výuky a vzdělávacích strategií v TV, pohybových programů a nových forem pohybových aktivit. S kolegy navzájem konzultujeme úspěšné i méně úspěšné postupy.

1. Při výuce Tělesné výchovy **využívám prvky tandemové výuky** pro zvýšení bezpečnosti a diferenciaci náročnosti v pohybově technicky náročných disciplínách.

2. Provádím **přímé pozorování dopadů práce kolegů na žáky**. Využíváme různé nástroje pro reflexi a evaluaci výuky. Pro analýzu a následné diskuse využíváme videozáznamů a navzájem si poskytujeme detailní zpětnou vazbu.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Jsem aktivním členem/členkou školního týmu a s ohledem na své zkušenosti se zapojuji do rozvoje školy či profesní komunity a získávám tak podněty pro svůj rozvoj. Na úrovni školy či širší profesní komunity se například zapojuji do společných projektů, kolegiálních rozvojových skupin, podílím se na společných úpravách nebo tvorbě ŠVP či didaktických materiálů.

1. Spolupracuji s kolegy při organizaci různých akcí pro žáky, učitele i veřejnost například prosazováním koncepce aktivní školy a zdravého pohybu v celkovém režimu instituce. V oblasti pohybově zaměřených událostí **jsem inspirátorem/inspirátorkou a vůdčím organizátorem/organizátorkou.**

Kompetence 5.2: Spolupracuji s rodiči a širší komunitou školy v zájmu žáků a žákyň.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

4. Podílím se na aktivitách, které zapojují širší komunitu školy a externí aktéry do vzdělávání žáků a žákyň (např. společné školní projekty a akce s rodiči a dalšími členy širší komunity školy).

1. Víím, jak **organizovat sportovní soutěž** či turnaj nejen pro žáky, ale také pro kolegy, případně i pro rodiče a veřejnost.
2. Na základě svých organizačních zkušeností (z pořádání sportovních kurzů, turnajů atd.) dokážu **být oporou a poradcem/poradkyní** svým kolegům při organizaci jiných dalších akcí (školní výlety, exkurze apod.).

5. Vhodně komunikuji o průběhu vzdělávání, vzdělávacích potřebách a rozvoji žáků a žákyň tak, aby měli rodiče či zákonní zástupci dostatek informací pro efektivní podporu vzdělávání žáka/žákyně z jejich strany. Podporuji rodiče v tom, aby hráli aktivní roli v podpoře vzdělávání svých dětí.

1. **Komunikuji s rodiči** o významu a prospěšnosti aktivního pohybu a snažím se jim pomáhat budovat pozitivní náhled na pohybové aktivity a překonávat překážky, které sami mohou při podpoře svých dětí pociťovat (finanční limity, nedostatečná edukace apod.).

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

9. Zapojuji experty a expertky z praxe či širší komunitu školy do vzdělávání žáků a žákyň, a to efektivně vzhledem k cílům učení. Vhodně využívám externí příležitosti pro rozvoj žáků a žákyň.

1. Vyhledávám **pohybové vzory** (např. úspěšné sportovce či všestranně aktivní osoby) ve svém okolí a zprostředkovávám jejich kontakt s žáky tak, aby mohlo dojít k předávání zkušeností a k debatě.

OBLAST 6 PROFESNÍ SEBEPOJETÍ, ROZVOJ, ETIKA A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Kompetence 6.1: Systematicky pracuji na utváření svého sebepojetí v roli učitele či učitelky a na svém profesním rozvoji.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Vědomě pracuji na utváření svého profesního sebepojetí, tj. formuluji či upravuji svou učitelskou vizi, jakým učitelem chci či nechci být a proč. Svou učitelskou vizi opírám o reflektovanou zkušenost, poznání sebe sama a svých silných i slabých stránek v roli učitele/ky, o odborné poznatky a další zdroje. Vysvětlím přínos své učitelské vize pro učení a rozvoj žáků a žákyň.

1. Aktivně usiluji o svůj rozvoj v oblasti kinantropologie, sleduji **nejnovější poznatky a trendy** a snažím se také přispívat k rozvoji oboru TV. V praxi se snažím spolupodílet na podobě moderního pojetí oboru TV. Jsem si vědom/vědoma odpovědnosti, kterou učitelé/učitelky TV za vnímání TV jako oboru a vyučovacího předmětu.
2. Pojetí své výuky spojuji s osobní vizí o tom, jak naplnit specifické úkoly učitele/učitelky TV. Tuto vizi chápu flexibilně a snažím se ji průběžně obohacovat na základě svých zkušeností.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

3. Vyhodnocuji naplňování svého rozvojového cíle. Cíl pravidelně přehodnocuji a nastavuji si cíl nový. Vyhodnocuji účinnost prostředků, které využívám pro svůj profesní růst. Usiluji o maximalizaci pozitivního dopadu na učení žáků a žákyň skrze svůj profesní růst.

1. **Reflektuji své zkušenosti** s pomocí videozáznamů, aby bylo možno zpětně se vrátit k některým detailům vyučovací jednotky.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

4. Systematicky využívám reflexi (kompetence 2.5) a profesní spolupráci (kompetence 5.1 a 5.2), včetně pravidelné zpětné vazby od žáků/žákyň a kolegů/kolegyň, k vyhodnocování svého vlivu na žáky/žákyně, svých vlastních silných a slabých stránek a svých vzdělávacích potřeb.

1. Rozvívám svou odbornost aktualizací znalostí podle nejnovějších vědeckých poznatků vedením projektů typu „výzkum v praxi“ (či účasti na nich) ve spolupráci s institucemi či orgány veřejné správy.

Kompetence 6.2: Odpovědně pracuji s informacemi a s digitálními nástroji, vedu žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jednám v souladu s profesní etikou.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

6. Jednám v souladu s profesní etikou učitele a učitelky, tj. v souladu s hodnotami a postoji obsaženými v tomto kompetenčním rámci nebo v jiných platných etických kodexech spojených s učitelskou profesí.

1. Umím vysvětlit hlavní atributy principu **fair play** a využívám příkladů z oblasti sportu (např. příběhy laureátů cen fair play) pro formování základního etického rámce žáků. Posiluji tento rámec při řešení možných konkrétních problémů vzniklých při realizaci pohybových aktivit.

OBLAST 6 PROFESNÍ SEBEPOJETÍ, ROZVOJ, ETIKA A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Kompetence 6.3: Systematicky pečuji o své duševní zdraví a psychohygienu.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Věnuji odpovídající pozornost sám/sama sobě; sleduji svůj psychický stav (i na základě reflexe, viz kompetence 2.5), vedle svého studia či práce věnuji odpovídající pozornost také svým fyzickým potřebám (spánek, strava, odpočinek, pohyb), jiným potřebám, osobním zájmům, vztahům a sociálním kontaktům.

2. Pojmenovávám svá očekávání, obavy a potřeby spojené s učitelskou rolí a aktivně s nimi pracuji. Umím je sdílet s druhými a říci si o pomoc.

1. Dbám na svou **vlastní životosprávu** ohledně spánku, pohybu a stravovacích návyků. Věnuji dostatečný prostor regeneraci a kompenzaci případné nadměrné či jednostranné pohybové zátěže a celkově věnuji péči psychohygieně.

2. Dbám na správnou práci s hlasem, zejména ve venkovních podmínkách či větších prostorách.

1. Uvědomuji si **riziko syndromu vyhoření**, identifikuji jeho příznaky a aplikuji preventivní opatření. Rozumím specifikům, která v tomto ohledu přináší práce učitele/učitelky Tělesné výchovy (kurzovní výuka apod.) a znám mechanismy, jak nebezpečí vyhoření regulovat. Diskutuji s kolegy o svých očekáváních a potřebách spojených s působením učitele Tělesné výchovy.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

5. Umím dlouhodobě sledovat stav svého psychického zdraví a vykonávat svou práci tak, aby to pro mne bylo dlouhodobě udržitelné a naplňující.

1. Dokážu působit na své okolí při propagaci zdravého životního stylu. Jsem v tomto oporou kolegům i žákům. Snažím se aktivně působit také na rodiče žáků a využívám k tomu především osobní příklad.